

**การศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์**

**A Study of Organizational Climate Affecting the Professional Learning Community
of Teachers under The Secondary Educational Service Area Office Kalasin**

พิระดา ขวัญศิริ¹ ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสิน² และรัชฎาพร งอยภูธร³

Pirada Kwansiri¹, Saksit Rittilun² and Rutchadapron Ngoiphuthon³

คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์^{1,2,3}

Faculty of Education and Educational Innovation Kalasin University^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail: pirada2075@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู 3) ศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 54 โรงเรียน จำนวน 333 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามบรรยากาศองค์การ จำนวน 21 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31-0.68 และค่าความเชื่อมั่น 0.91 ส่วนแบบสอบถามการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 16 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.45-0.63 และค่าความเชื่อมั่น 0.89 แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อหาแนวทางการพัฒนาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอย

ผลการวิจัยพบว่า 1. บรรยากาศองค์การ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. บรรยากาศองค์การ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการสนับสนุน ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านความรับผิดชอบในงาน และด้านความผูกพัน ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 65.1 4. แนวทางการพัฒนาบรรยากาศองค์การของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 5 ข้อ ด้านการสนับสนุน ประกอบด้วย 5 ข้อ ด้านโครงสร้างองค์การ ประกอบด้วย 5 ข้อ ด้านความรับผิดชอบในงาน ประกอบด้วย 5 ข้อ ในส่วนของด้านความผูกพัน ประกอบด้วย 5 ข้อ

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์การ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้

ABSTRACT

This study was objective for (1) study level of organizational climate of educational institutions, (2) study level of professional learning community of teachers, (3) study organizational climate affecting the professional learning community of teachers, and (4) to study guidelines for developing organizational climate affecting the professional learning community of teachers. The sample group in this research was teachers under the secondary educational service area office Kalasin, academic year 2023, 54 schools, 333 people. Stratified random sampling was done. Research tools Contains a questionnaire, organizational climate questionnaire had 21 items with power of discrimination between 0.31-0.68, and reliability value of 0.91, professional learning community questionnaire had 16 items with power of discrimination between 0.45-0.63, and reliability value of 0.89, the questionnaire had index of item objective congruence between 0.80-1.00. and structured interview for find guidelines for developing organizational climate affecting the professional learning community of teachers under the secondary educational service area office Kalasin. Data analysis uses frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results of the study were as follows: 1. Organizational climate of educational institutions, it is at the high level. 2. Professional learning community of teachers overall, it is at the high level. 3. Organizational climate, which were standards, support, organizational structure, responsibility, and commitment affecting the professional learning community of teachers. It had statistical significance level of 0.01. It has 65.1 % predictive power. 4. Guidelines for developing organizational climate affecting the professional learning community of teachers, standards aspect, consist of 5 items. Support aspect, consist of 5 items. Organizational structure aspect, consist of 5 items. Responsibility aspect, consist of 5 items. Commitment aspect, consist of 5 items.

Keywords: Organizational Climate, Professional Learning Community

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับ การธำรงรักษา อัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งใน ปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบ ต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 โดยมีสาระสำคัญว่า รัฐต้อง ดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อน วัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่ายและต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความ ต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับและ โดยรัฐมีหน้าที่ ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ซึ่งการพัฒนาทางการศึกษา ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลัก

ในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด และเนื่องจากแผนการศึกษา แห่งชาติฉบับเดิมได้สิ้นสุดลง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ฉบับนี้ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการ จัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษา ให้คนไทยทุกคน สามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบ การบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จะเห็นได้ว่าการศึกษามีความสำคัญต่อสังคมอย่างมาก การสร้างการศึกษาที่มีคุณค่าและยั่งยืนในสังคมนั้นมีความเชื่อมโยง กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู หรือ PLC (Professional Learning Community) เป็นแนวทาง สำหรับให้ครูรวมตัวกัน เป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็น Change Agent ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการปฏิรูป ภายในโดยครูร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดำเนิน คู่ขนานกับการเสริมแรง ทั้งจากภายในและจากภายนอก โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมาย การเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงาน ทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นองค์รวม ในอดีตที่ผ่านมา ครูส่วนใหญ่มักเกิดความรู้สึก โดดเดี่ยวในการปฏิบัติงาน เพราะต่างคนต่างทำหน้าที่ ตามที่ตนเอง ได้รับมอบหมาย ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (วิจารณ์ พานิช, 2555) ดังนั้น การมี “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ” เกิดขึ้นในโรงเรียนจึงช่วยคลี่คลายปัญหาดังกล่าว เพราะจะทำให้ครูได้มีโอกาสพูดคุยกับบุคคลผู้มีส่วนได้เสียกับงาน ของครูมากขึ้น เช่น ผู้ปกครอง รวมทั้งสมาชิกอื่น ๆ ของชุมชน การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็น “โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ หรือ The Learning School” โดยจัดให้มีชุมชนทางวิชาชีพ (Professional Community) ในโรงเรียน เพื่อให้เป็นเวทีที่มี บรรยายภาคและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับสมาชิกทุกคน

ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันรวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนนวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ อีกทั้งช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเจตจำนงของการปฏิรูปการศึกษา (สุเทพ พงศ์ศิริวัฒน์, 2556) อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ยังคงพบปัญหาจากการดำเนินการ ซึ่งสาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำ PLC เนื่องจาก PLC เป็นเรื่องใหม่ที่ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการขอเลื่อนวิทยฐานะ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำ และไม่มีตัวอย่างให้ศึกษาทำให้การรวมกลุ่มรวมตัวเพื่อให้เกิดชุมชน เป็นแต่เพียงการรวมตัวกันเป็นรูปแบบเพื่อให้มีกลุ่มเท่านั้น แต่ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างจริงจัง ขาดการเป็นผู้นำ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้คอยรับแต่เพียงฝ่ายเดียว การที่ครูขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่ให้ความคิดเห็น ก็คงเป็นเพราะตัวครูก็ไม่มั่นใจในความรู้ที่ตนเองมีอยู่ทำให้ขาดความกล้าที่จะให้ความคิดเห็น (กิตติ กลินธรา, 2561)

การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Professional Learning Community) จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพาสินธุ์ให้ความสนใจ เพราะจากผลการวิจัยพบว่า การที่ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แทนการมุ่งทำงานแบบต่างคนต่างทำ จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (สุเทพ พงศ์ศิริวัฒน์, 2556) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพาสินธุ์จึงมีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัด สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู เพื่อให้ครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพาสินธุ์ 2555) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร จึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองร่วมกัน ในการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ ภายใต้บรรยากาศที่เหมาะสม เพราะบรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและการเรียนรู้แบบทีมเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนในฐานะที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต้องมีบรรยากาศที่ก่อให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้สมาชิกในองค์กร

รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข (เสริมศักดิ์ วิชากรณ, 2552) โดยการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูนั้น ต้องอาศัยผู้นำ หรือผู้นำร่วม ซึ่งผู้นำร่วมจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงออกด้วยความเต็มใจ มีอิสระ ปราศจากอำนาจครอบงำที่ขาดความเคารพในวิชาชีพ แต่ปฏิบัติร่วมกันโดยใช้ “อำนาจทางวิชาชีพ” ที่มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2556)

จากความสำคัญของบรรยากาศองค์การที่สามารถช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความร่วมมือและการเรียนรู้ และปัญหาในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังกล่าว อีกทั้งผู้วิจัยในฐานะบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพาสินธุ์ และปฏิบัติงานในฝ่ายวิชาการ รวมทั้งเป็นผู้รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Professional Learning Community) ในสถานศึกษาดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาบรรยากาศขององค์การสถานศึกษา ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนนโยบายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงและสร้างสรรค์ขององค์การสถานศึกษาเพื่อนำมาสู่การส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งในระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพาสินธุ์ตามความคิดเห็นของครู
2. เพื่อศึกษาระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพาสินธุ์ตามความคิดเห็นของครู
3. เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพาสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครู

4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ระยะที่ 1 การศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตรประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 54 โรงเรียน รวมทั้งหมด 2,491 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตรประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 54 โรงเรียน จำนวน 333 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดสถานศึกษาและโรงเรียนเป็นชั้นภูมิทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการเทียบสัดส่วนหาจำนวนครูของแต่ละโรงเรียน

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน แยกออกเป็น ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คนและนักวิชาการ จำนวน 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ตัวแปร

ตัวแปรพยากรณ์ คือ บรรยากาศองค์การ มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มาตรฐานการปฏิบัติงาน 2) การสนับสนุน 3) โครงสร้างองค์การ 4) ความรับผิดชอบในงาน และ 5) ความผูกพัน

ตัวแปรเกณฑ์ คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) การเรียนรู้ร่วมกัน 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) ทีมร่วมแรงร่วมใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 บรรยากาศองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร โดยจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 21 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร จำนวน 16 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของบรรยากาศองค์การสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) มาตรฐานการ (2) การให้การสนับสนุน (3) โครงสร้างองค์การ (4) ความรับผิดชอบในงาน (5) ความผูกพัน และระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) วิสัยทัศน์ร่วม (2) การเรียนรู้ร่วมกัน (3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (4) ทีมร่วมแรงร่วมใจ

2. สร้างแบบสอบถามบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร และนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Construct Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือครู จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item total Correlation) ของเพียร์สัน โดยพิจารณาค่าอำนาจจำแนกที่ df เท่ากับ 38 และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 พบว่ามีค่าวิกฤติเท่ากับ 0.27 และใช้ค่าดังกล่าวเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค พบว่า แบบสอบถามบรรยายการคาดการณ์การมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31-0.68 และค่าความเชื่อมั่น 0.91 ส่วนแบบสอบถามการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.45-0.63 และค่าความเชื่อมั่น 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามมาตรวจความถูกต้องแล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 54 โรงเรียน จำนวน 333 คน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยนำองค์ประกอบของบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา จำนวน 2 คน และนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการโดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงตามความถี่ของแนวทางการพัฒนาบรรยายการคาดการณ์การของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาคพื้นดิน

3. เรียบเรียงข้อมูลในรูปแบบความถี่ ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อนำมากำหนดแนวทางการพัฒนาบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดินในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดินแสดงดังตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบรรยายการคาดการณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

บรรยายการคาดการณ์การ	X	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.47	0.43	มาก	1
ด้านการสนับสนุน	4.42	0.49	มาก	3
ด้านโครงสร้างองค์การ	4.39	0.46	มาก	4
ด้านความรับผิดชอบในงาน	4.39	0.46	มาก	4
ด้านความผูกพัน	4.43	0.47	มาก	2
โดยรวม	4.42	0.37	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า บรรยายการคาดการณ์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การแปลผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านความผูกพัน ด้านการสนับสนุน และด้านโครงสร้างองค์การ และด้านความรับผิดชอบในงาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงมาตรฐานของการเป็นชุมชน
 แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทร เป็นโดยรวม

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครู	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล	ลำดับ
ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.39	0.47	มาก	4
ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน	4.43	0.45	มาก	1
ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.43	0.46	มาก	2
ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.42	0.51	มาก	3
โดยรวม	4.42	0.38	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การแปลผลอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ และ 4) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม

ตารางที่ 3 แสดงการทดสอบสมมติฐานบรรยาการองค์การที่ส่งผล
 ต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ
 สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทร

ตัวแปร	b	Std. Error	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
Constant	0.715	0.155		4.627**	0.000		
ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (X_1)	0.140	0.037	0.157	3.783**	0.000	0.619	1.614
ด้านการสนับสนุน (X_2)	0.135	0.036	0.172	3.802**	0.000	0.519	1.926
ด้านโครงสร้างองค์การ (X_3)	0.127	0.038	0.152	3.304**	0.001	0.501	1.995
ด้านความรับผิดชอบในงาน (X_4)	0.229	0.035	0.278	6.488**	0.000	0.582	1.719
ด้านความผูกพัน (X_5)	0.206	0.036	0.254	5.670**	0.000	0.531	1.882
R = 0.807 R ² = 0.651 Adjusted R ² = 0.646 SE _{Est} = 0.228 F = 121.977							
Sig. = 0.000*							

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า บรรยาการองค์การ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการสนับสนุน ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านความรับผิดชอบในงาน และด้านความผูกพัน ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณอยู่ในระดับสูง ($R = 0.807$) มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 65.1 ($R^2 = 0.651$) และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.228 ($SE_{Est} = 0.228$) มีค่า Tolerance ต่ำสุดอยู่ที่ 0.501 และ VIF สูงสุดอยู่ที่ 1.995 ซึ่งไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดจึงถือว่าไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

โดยด้านที่มีอิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทร มากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบในงาน ($B = 0.278$) รองลงมาคือ ด้านความผูกพัน ($B = 0.254$) ด้านการสนับสนุน ($B = 0.172$) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($B = 0.157$) และด้านโครงสร้างองค์การ ($B = 0.152$) โดยสามารถเขียนอยู่ในรูปสมการคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.715 + 0.140 * (X_1) + 0.135 * (X_2) + 0.127 * (X_3) - 0.229 * (X_4) + 0.206 * (X_5)$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$Z_Y = 0.157 * (X_1) + 0.172 * (X_2) + 0.152 * (X_3) - 0.278 * (X_4) + 0.254 * (X_5)$$

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรยาการองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทร

จากผลการศึกษาระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยบรรยาการองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทร โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 7 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบรรยาการองค์การของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทร จากผลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาบรรยาการองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นสมุทรดังต่อไปนี้

1. ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 1) มอบหมายงาน ตรงตามความรู้ความสามารถ 2) มีการติดตามการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ 3) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 4) มีการร่วมกันวางแผน ออกแบบงาน และ 5) กระตุ้นให้เห็นคุณค่าของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

2. ด้านการสนับสนุน ประกอบด้วย 1) สร้างเสริมให้บุคลากรทุกคนอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันด้วยความสุข 2) สนับสนุนการเพิ่มความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้น 3) มีการอำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุน ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ 4) สนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรให้เพียงพอ 5) ส่งเสริมให้ครูพัฒนา นวัตกรรมการสอน และพัฒนาวิชาชีพ

3. ด้านโครงสร้างองค์การ ประกอบด้วย 1) มอบหมายภาระหน้าที่ตามความสามารถ 2) กำหนดโครงสร้างขององค์การ อย่างชัดเจน 3) แบ่งกลุ่มงานแต่ละฝ่ายตามโครงสร้างได้ อย่างเหมาะสม 4) มีการสื่อสารและประสานงานภายในองค์การ อย่างชัดเจน 5) การกระจายอำนาจและตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

4. ด้านความรับผิดชอบในงาน ประกอบด้วย 1) กำหนดความรับผิดชอบแก่บุคลากรทุกคนตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ อย่างชัดเจน 2) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม 3) มอบหมายงานตามความถนัดของแต่ละบุคคล 4) ร่วมสรุปผลงาน การดำเนินงาน 5) สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

5. ด้านความผูกพัน ประกอบด้วย 1) มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น 2) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน 3) ให้สวัสดิการตอบแทนอย่างเหมาะสม 4) ให้ข้อเสนอแนะกันและกัน 5) ร่วมชื่นชมความสำเร็จกันและกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. บรรยาการองค์การ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์ โดยมาตรฐานการปฏิบัติงาน การรับรู้หรือความเข้าใจ ของครูและบุคลากรต่อการกำหนดหลักเกณฑ์ นโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ วัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์การเพื่อควบคุม

พฤติกรรมของบุคลากรในองค์การให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์ ด้านมาตรฐาน การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเพื่อให้ ได้คุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนด ซึ่งหากองค์กรสามารถกำหนด แนวปฏิบัติในการทำงานได้อย่างชัดเจน ย่อมส่งผลให้องค์การเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จูลี ศรีระโคตร และ วัลลภา อาริรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง บรรยาการองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ชลธร แสงถนอม (2563) ได้ทำการศึกษา การจัดการความรู้ และบรรยาการองค์การที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ พี ลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการ องค์การ ด้านระดับของ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับสูงและ ปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. บรรยาการองค์การ ด้านการสนับสนุน ส่งผลต่อการเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ สถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์ โดยการ สนับสนุน คือการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานจากการได้รับการดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ทั้งด้านงานและด้านส่วนตัว รวมถึง การเสริมสร้างทักษะและความรู้ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์ ด้านการสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เช่น สนับสนุนการฝึกอบรมหรือการศึกษาต่อ หากครูได้รับการ สนับสนุน การดูแลช่วยเหลือ ย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน แรงจูงใจในการทำงาน รวมไปถึงส่งผลให้องค์การเป็นองค์กร

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิทธิศักดิ์ ศรีจันทร์ (2562) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง บรรยาการองค์การกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ด้านการสนับสนุนวิชาการ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ธนพงษ์ วงทะพันธ์ (2564) ได้ศึกษา บรรยาการ องค์การที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ด้านการสนับสนุน สามารถ พยากรณ์ความเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. บรรยาการองค์การ ด้านโครงสร้างองค์การ ส่งผลต่อ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลื่นธุ์ โดยการ จัดระบบและโครงสร้างขององค์การเพื่อให้บุคลากรเข้าใจบทบาท และภารกิจของตน รวมถึงการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ ของบุคลากร การกระจายอำนาจและตัดสินใจในการปฏิบัติงาน การสื่อสารและประสานงานภายในองค์การ ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภาพลื่นธุ์ ด้านโครงสร้างองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารจัดให้มี ผู้รับผิดชอบในแต่ละงานอย่างชัดเจน ซึ่งการองค์การมีโครงสร้าง องค์การที่ชัดเจน มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ก็ย่อมส่งผลให้องค์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูลี ศรีชะโคตร และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง บรรยาการองค์การที่ส่งผลต่อชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ด้านโครงสร้างองค์การ ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนคร ขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ดวิษา สังคหะ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

บรรยาการองค์การกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13 ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการ องค์การ ด้านการกำหนดโครงสร้างองค์การและอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13

4. บรรยาการองค์การ ด้านความรับผิดชอบในงาน ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลื่นธุ์ โดยความรับผิดชอบในงานคือความตั้งใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยผู้ปฏิบัติงานแสดงความใส่ใจและมุ่งมั่นในการบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และยอมรับผลกระทบทั้งดีและเสีย ที่เกิดขึ้นจากงานที่ทำ ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาพลื่นธุ์ ด้านความรับผิดชอบในงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูมีความใส่ใจและมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายให้สำเร็จ เนื่องมาจากการได้รับการมอบหมายงาน ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมซึ่งหากผู้บริหารรวมถึงครู มีรับผิดชอบในงาน ย่อมทำให้เป้าหมายต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธร แสงถนอม (2563) ได้ทำการศึกษา การจัดการความรู้และบรรยาการองค์การที่มี ความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของพนักงานบริษัท หลักทรัพย์ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ด้านความรู้สึกรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ใน ระดับสูงและปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพงษ์ วงทะพันธ์ (2564) ได้ศึกษา บรรยาการองค์การที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์การ ด้านความรับผิดชอบ สามารถพยากรณ์ความเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. บรรยาการองค์การ ด้านความผูกพัน ส่งผลต่อการเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของสถานศึกษา ในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นใต้ โดยความผูกพัน คือความเชื่อมั่นและการอุทิศตนของบุคลากรในองค์กร ความรู้สึก เป็นเจ้าขององค์กร มีความภาคภูมิใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ และแสดงพฤติกรรมเชื่อมั่นเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์กร ของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นใต้ ด้านความผูกพัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูมีความมุ่งมั่นที่จะใช้ ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่แก่นักเรียน รวมถึง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา หากครูมีความผูกพันต่อ สถานศึกษา ย่อมอุทิศการทำงานเพื่อสถานศึกษา ย่อมส่งผลให้ องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์ (2562) ได้ ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยาการองค์กรกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการ องค์กร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ใน ทางบวกกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธาร แสงธนม (2563) ได้ทำการศึกษา การจัดการความรู้และ บรรยาการองค์กรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า บรรยาการองค์กร ด้านระดับความผูกพันต่อทีมงาน มีความสัมพันธ์กับการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับสูงและปานกลางอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บรรยาการองค์กร ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นใต้ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาบรรยาการองค์กรของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นใต้ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน คือผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานตรงตามความรู้

ความสามารถ มีการติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กำหนด มาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการร่วมกันวางแผน ออกแบบงาน และกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

1.2 บรรยาการองค์กร ด้านการสนับสนุน ส่งผลต่อการ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ สถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นใต้ ดังนั้นแนวทาง การพัฒนาบรรยาการองค์กรของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นใต้ ด้านการสนับสนุน คือผู้บริหาร สถานศึกษาควรสร้างเสริมให้บุคลากรทุกคนอยู่ร่วมกันและทำงาน ร่วมกันด้วยความสุข สนับสนุนการเพิ่มความรู้ความสามารถ เพื่อ พัฒนาตนเองเพื่อให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้น มีการอำนวยความสะดวก และให้การสนับสนุน ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ สนับสนุนด้าน งบประมาณ ทรัพยากรให้เพียงพอ และส่งเสริมให้ครูพัฒนา นวัตกรรมการสอน และพัฒนาวิชาชีพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผล ต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เช่น ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ใน ศตวรรษที่ 21

2.2 ควรศึกษาบรรยาการองค์กรของโรงเรียนที่ประสบ ความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางใน การทำวิจัย ให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับบรรยาการองค์กรที่ ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและ ความช่วยเหลือเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.รัชฎาพร งอยภูธร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เอกสารอ้างอิง

กิตติ กลินธารา. (2561). แนวทางสำหรับผู้บริหารในการสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/user/kasinthara>.

- จุลี ศรีชะโคตร และวัลลภา อาริรัตน์. (2558). บรรยากาครองค์การ
ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัด
เทศบาลนครขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 39(1), 28-36.
- ชลลธร แสงณอม. (2563). การจัดการความรู้และบรรยากา
องค์การที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
ของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ ลลิพ (ประเทศไทย) จำกัด
(มหาชน) สำนักงานใหญ่. (สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนาพงษ์ วั่งทะพันธ์. (2564). บรรยากาครองค์การที่ส่งผลต่อ
ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดิวิษา สังคหะ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาครองค์การ
กับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสำนักงาน
ศึกษาธิการภาค 1-13. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10).
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2556). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู
สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย.
(ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต). สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). ภาวะผู้นำในประมวลสาระชุดวิชา
ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร การศึกษา หน่วยที่ 5-8.
นนทบุรี: สุวีริยาสาส์น.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2556). ผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพจากหลากหลายทัศนะ.
สืบค้นจาก <http://suthep.ricr.ac.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์. (2555).
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์.
สืบค้นจาก <https://sesao24.go.th>.
- อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาครองค์การ
กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสระบุรี.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 14(1), 11-21.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining
sample size for research activities. *Educational
and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.